

Aanvullend statistisch onderzoek voor VHG; branchevereniging voor ondernemers in de groene sector

De omzet van VHG-leden steeg in het derde kwartaal van 2019 met bijna zes procent vergeleken met een jaar eerder. Daarmee stijgt de omzet van VHG-leden voor het vierde jaar op rij. Een tekort aan arbeidskrachten is nog steeds de grootste belemmering voor ondernemers in de groene sector. Ondernemers in de hoveniersbranche zijn negatief gestemd in hun verwachtingen over o.a. het economisch klimaat en de orderontvangst. Het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen steeg met 20 procent in het derde kwartaal, terwijl het aantal vergunningen voor nieuwbouwwoningen voor het derde kwartaal op rij daalde.

INHOUD

Omzet VHG-leden stijgt vier jaar op rij	2
Omzetstijging voor alle VHG-vakgroepen	2
Omzet derde kwartaal ruim een derde hoger dan vijf jaar eerder	3
Kwartaalvergelijking: toename omzet bij twee vakgroepen	3
Meer opgeleverde nieuwbouwwoningen dan jaar eerder	4
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen neemt wederom af	4
Personeelstekort nog steeds grootste belemmering	5
Negatieve verwachtingen vierde kwartaal	5
Negatieve verwachting van orders, inkoop en concurrentiepositie	6
Omzet hovenierssector relatief hoog in Nederland	6
Vertrouwen van ondernemers en consumenten gedaald	7

Omzet VHG-leden stijgt vier jaar op rij

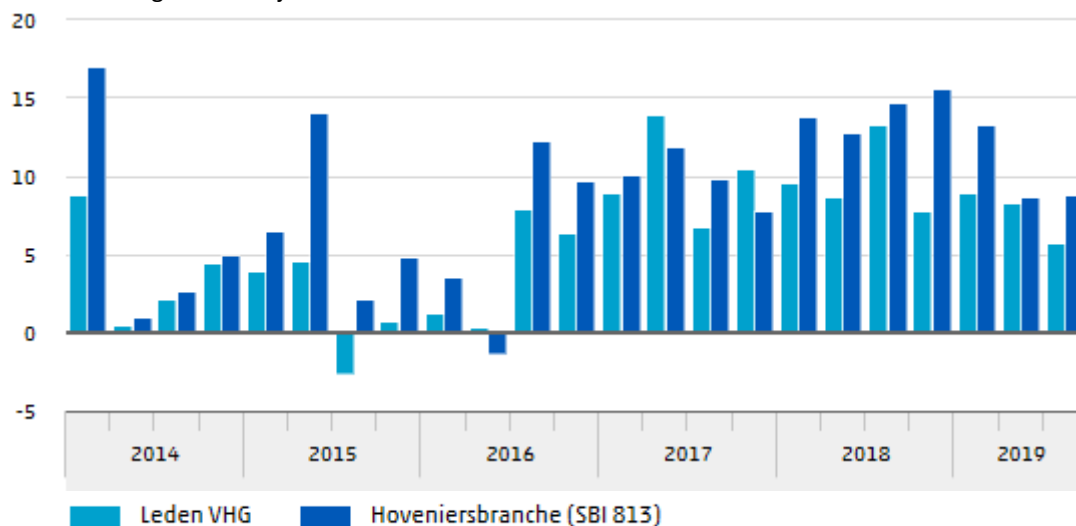
De omzet van VHG-leden ¹⁾ nam met 5,7 procent toe in het derde kwartaal van 2019 vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder. De omzet van VHG-leden stijgt daarmee vier jaar op rij. In de hoveniersbranche ²⁾ nam de omzet met 8,8 procent toe.

1) De omzetontwikkeling is berekend over alle VHG-leden, exclusief sociale werkvoorzieningen (ongeveer 40 bedrijven).

2) Verschil in omzetontwikkeling kan mede worden veroorzaakt doordat niet alle VHG-leden onder [SBI-code 813](#) staan ingeschreven.

Omzetontwikkeling VHG-leden en hoveniersbranche

%-verandering t.o.v. een jaar eerder

Maatwerktabel: [Omzetontwikkeling VHG](#)

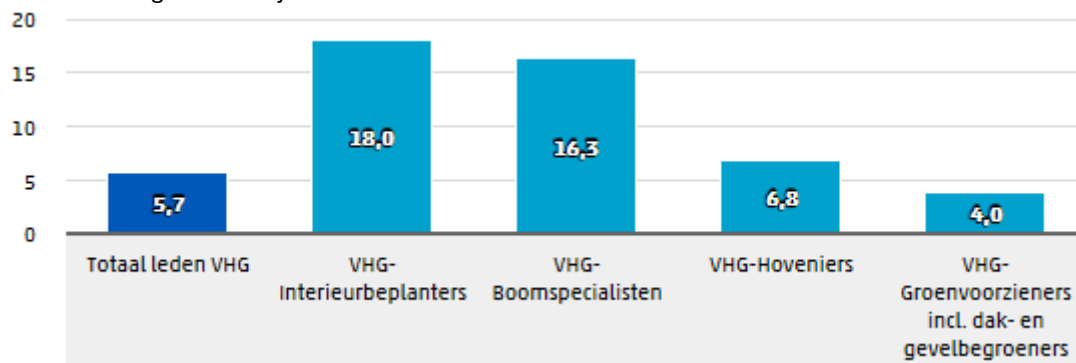
StatLine: [Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling](#)

Omzetstijging voor alle VHG-vakgroepen

Bij alle vakgroepen nam de omzet ten opzichte van een jaar eerder toe in het derde kwartaal van 2019. Interieurbeplanters boekten 18,0 procent meer omzet, gevolgd door boomspecialisten met 16,3 procent en hoveniers met 6,8 procent. Bij groenvoorzieners, inclusief dak- en gevelbegroeners, nam de omzet met 4,0 procent toe. Bij boomspecialisten daalde de omzet in het tweede kwartaal nog met 5,7 procent in vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder.

Omzetontwikkeling VHG-vakgroepen 3^e kwartaal 2019

%-verandering t.o.v. een jaar eerder

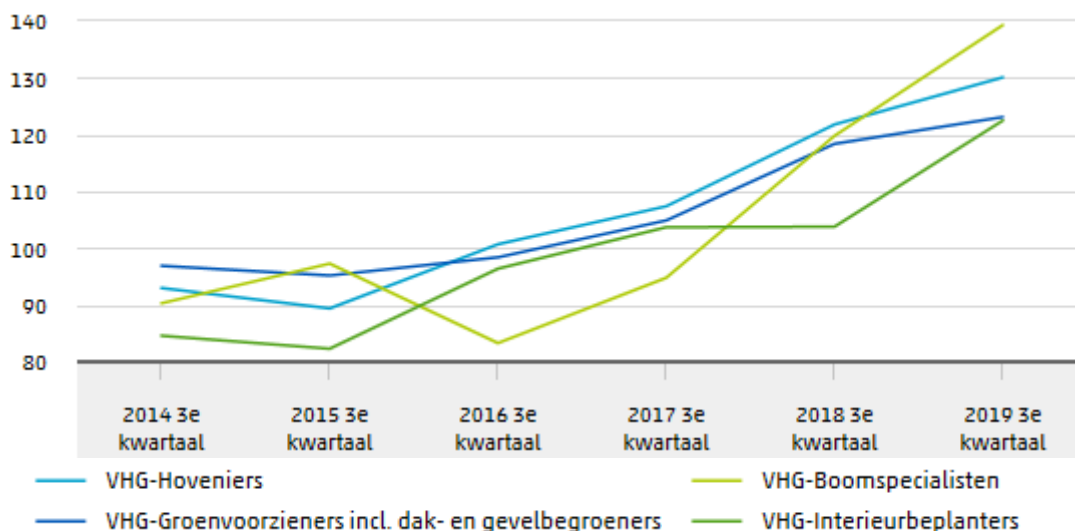
Maatwerktabel: [Omzetontwikkeling VHG](#)

Omzet derde kwartaal ruim een derde hoger dan vijf jaar eerder

De omzet geboekt in het derde kwartaal lag voor alle VHG-vakgroepen in 2019 hoger dan vijf jaar eerder. Gemiddeld werd er 34 procent meer omzet geboekt in het derde kwartaal 2019 dan vijf jaar eerder. Voor boomspecialisten steeg de omzet van het derde kwartaal vooral in de afgelopen twee jaar. Voor de overige vakgroepen nam de omzet sinds 2015 geleidelijk toe in het derde kwartaal.

Omzetindices VHG-vakgroepen

2015=100

Maatwerktabel: [Omzetontwikkeling VHG](#)

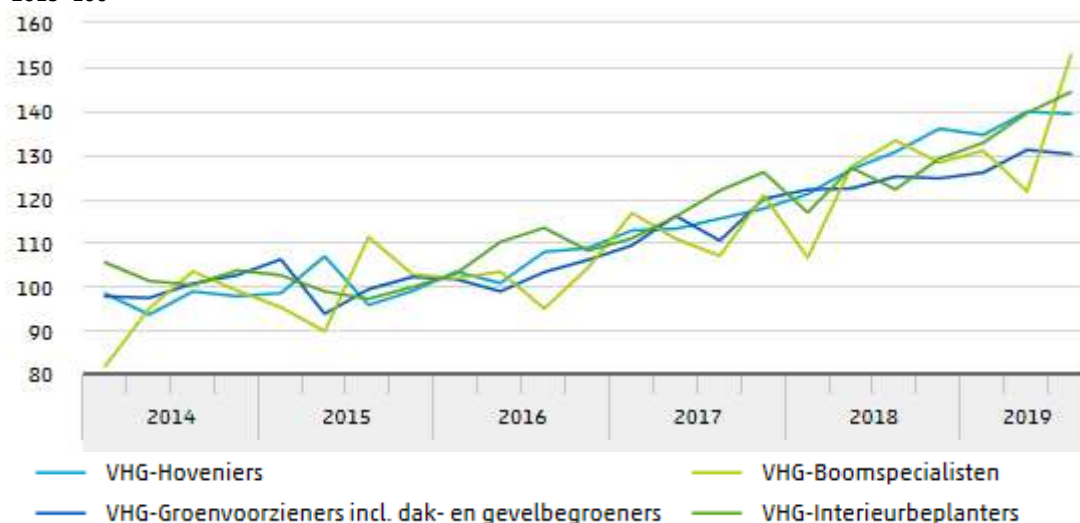
Kwartaalvergelijking: toename omzet bij twee vakgroepen

Boomspecialisten boekten in het derde kwartaal van 2019 een voor seizoenpatroon³⁾ gecorrigeerde omzetgroei van 25,7 procent ten opzichte van het tweede kwartaal. Ook voor interieurbeplanters nam de omzet toe (3,5 procent). Voor hoveniers (-0,3 procent) en groenvoorzieners (-0,7 procent) daalde de seizoengecorrigeerde omzet licht vergeleken met een kwartaal eerder.

³⁾ In sommige kwartalen liggen omzetten structureel hoger dan in andere. In onderstaande grafiek zijn de omzetontwikkelingen gecorrigeerd voor deze seizoenpatronen. Hierdoor kunnen opeenvolgende kwartalen beter met elkaar vergeleken worden.

Seizoengecorrigeerde omzetindices VHG-vakgroepen

2015=100

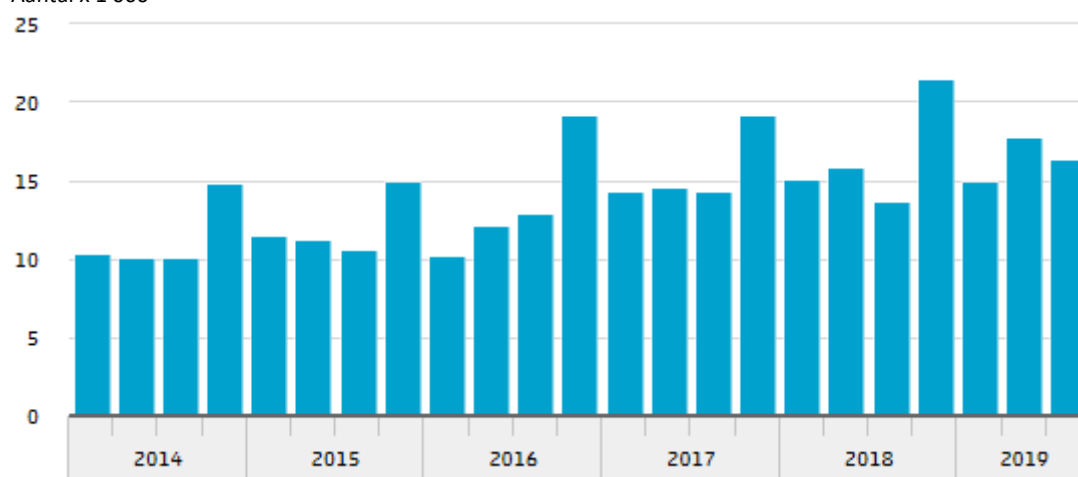

Meer opgeleverde nieuwbouwwoningen dan jaar eerder

In het derde kwartaal van 2019 zijn ruim 16 duizend nieuwbouwwoningen opgeleverd. Dat is 20 procent meer dan een jaar eerder. De meeste huizen werden opgeleverd in de provincies Zuid-Holland (3 722), Noord-Holland (2 946) en Noord-Brabant (2 774). In gemeente Amsterdam werden in het derde kwartaal 1 114 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Amsterdam is al jarenlang koploper als het gaat om het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen. Gemeenten Eindhoven (624), Rotterdam (619), Almere (461), en Den Haag (454) maken de top-vijf compleet. De oplevering van nieuwbouwwoningen en doorstromen in de woningmarkt kan nieuwe opdrachten opleveren voor ondernemers in de groene sector.

Aantal opgeleverde woningen

Aantal x 1 000

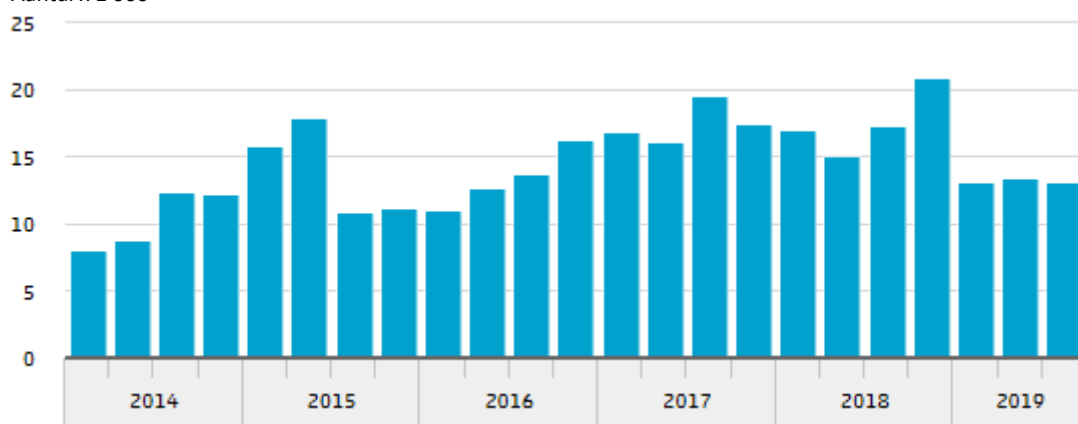
StatLine: Voorraad woningen

Aantal vergunde nieuwbouwwoningen neemt wederom af

Voor de bouw van ruim 13 duizend woningen werd een vergunning afgegeven in het derde kwartaal van 2019. Dat is ruim 24 procent minder dan in het derde kwartaal van 2018. Ook in de eerste twee kwartalen was het aantal vergunde nieuwbouwwoningen lager dan een jaar eerder. In totaal zijn er in de eerste drie kwartalen van dit jaar 39,6 duizend woningen vergund. In 2017 en 2018 lag dat aantal aan het eind van het derde kwartaal een kwart hoger, zo rond de 50 duizend. Het aantal vergunde nieuwbouwwoningen is een vroege indicator voor de hoeveelheid woningen die in de nabije toekomst gebouwd worden. De gemiddelde doorlooptijd vanaf de vergunningverlening is circa twee jaar.

Aantal verleende vergunningen voor nieuwbouwwoningen

Aantal x 1 000

StatLine: Nieuwbouwwoningen; afgegeven vergunningen

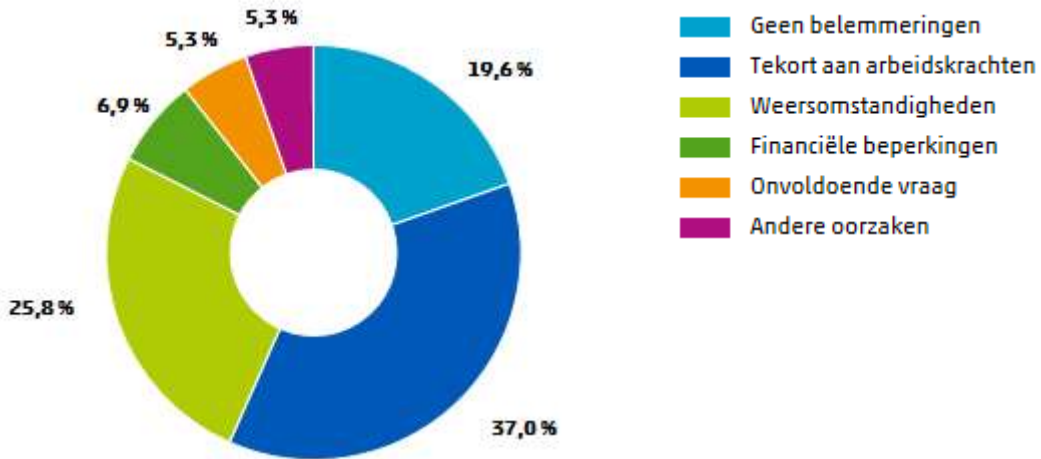
CBS: Aantal vergunde nieuwbouwwoningen 24 procent lager

Personeelstekort nog steeds grootste belemmering

37 procent van de ondernemers in de groene sector ervaart een tekort aan arbeidskrachten. Dat is 7 procentpunten minder dan een kwartaal eerder. Sinds medio 2017 speelt een tekort aan personeel voor minimaal een kwart van de ondernemers.

Ruim een kwart van de ondernemers geeft aan belemmerd te worden door weersomstandigheden.

Belemmeringen hoveniersbedrijven (SBI 813), vierde kwartaal 2019

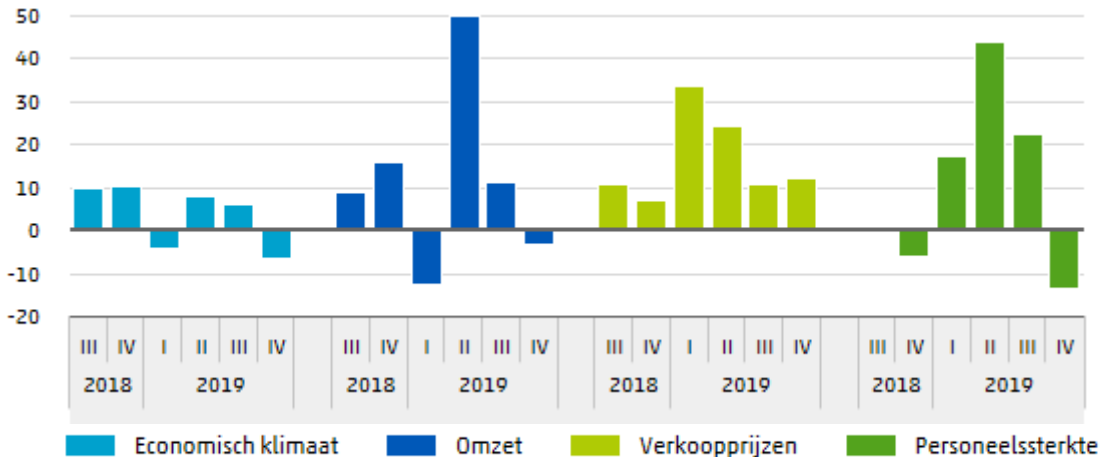
StatLine: [Conjunctuurenquête](#)

Negatieve verwachtingen vierde kwartaal

Per saldo zijn de verwachtingen voor het economisch klimaat, de omzet en personeelssterkte voor het vierde kwartaal van 2019 negatief. Dat betekent dat er meer ondernemers zijn die een daling verwachten op deze gebieden dan een stijging. Per saldo verwacht 12 procent dat de verkoopprijzen zullen toenemen.

Verwachtingen hoveniersbedrijven (SBI 813), vierde kwartaal 2019

Saldo % positieve en negatieve antwoorden

StatLine: [Conjunctuurenquête](#)

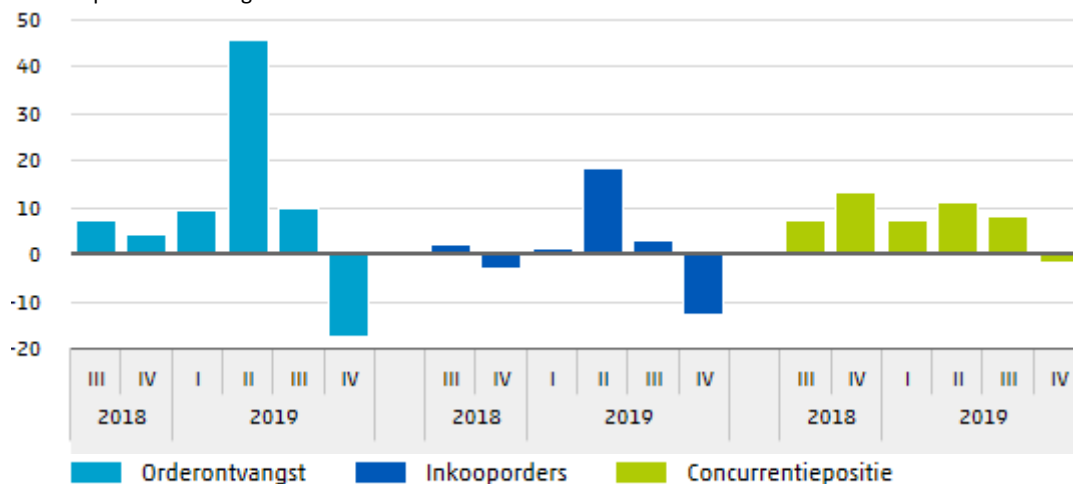
Negatieve verwachting van orders, inkoop en concurrentiepositie

Per saldo verwacht ruim 17 procent van de ondernemers minder orders te ontvangen in het vierde kwartaal. Dat is de eerste daling in bijna drie jaar tijd. Ook daalt de verwachting van de te plaatsen inkooporders. Per saldo verwacht bijna 13 procent een afname. In de afgelopen vijf jaar was deze verwachting steeds negatief in het vierde kwartaal, maar niet eerder zo laag als in 2019.

Voor het eerst in ruim drie jaar geven meer ondernemers aan dat hun concurrentiepositie in Nederland is verslechterd in het afgelopen kwartaal. Deze indicator komt per saldo uit op -2 procent en is daarmee voor het eerst in ruim drie jaar negatief.

Verwachtingen hoveniersbedrijven (SBI 813), vierde kwartaal 2019

Saldo % positieve en negatieve antwoorden

StatLine: [Conjunctuurenquête](#)

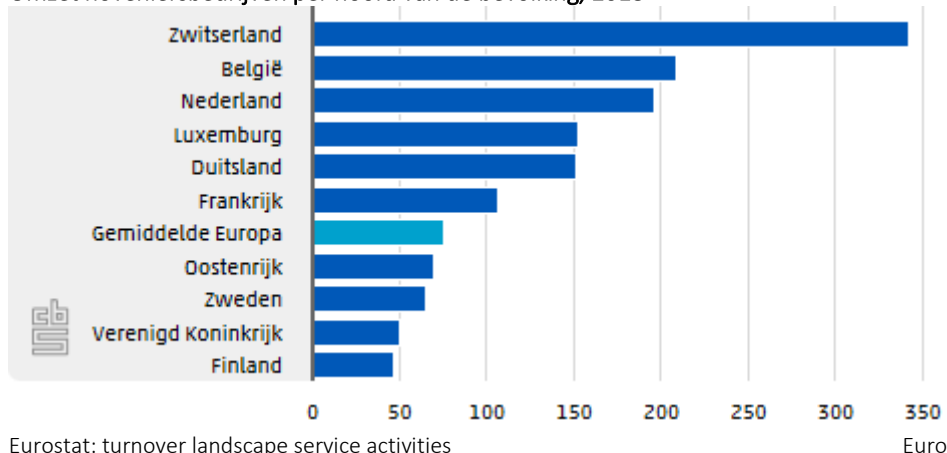
Omzet hovenierssector relatief hoog in Nederland

In Nederland was de omzet van de hovenierssector ⁴⁾ in 2018 per hoofd van de bevolking relatief hoog vergeleken met andere Europese landen. Het totaal aan bedrijfsopbrengsten van de hovenierssector kwam in 2018 in Nederland neer op bijna 200 euro per inwoner. Dat is meer dan 2,5 keer zo hoog als het Europees gemiddelde van 76 euro per inwoner.

In Zwitserland was de omzet van de hovenierssector opvallend hoog met bijna 350 euro per hoofd van de bevolking. In Griekenland, Bulgarije, Polen, Litouwen en Roemenië was de omzet van de hovenierssector, met minder dan 15 euro omzet per inwoner, relatief laag.

⁴⁾ Dit betreft de sector met code 813 van de standaard bedrijfsindeling. Niet van alle Europese landen was de omzet uit 2018 bekend.

Omzet hoveniersbedrijven per hoofd van de bevolking, 2018

Eurostat: [turnover landscape service activities](#)

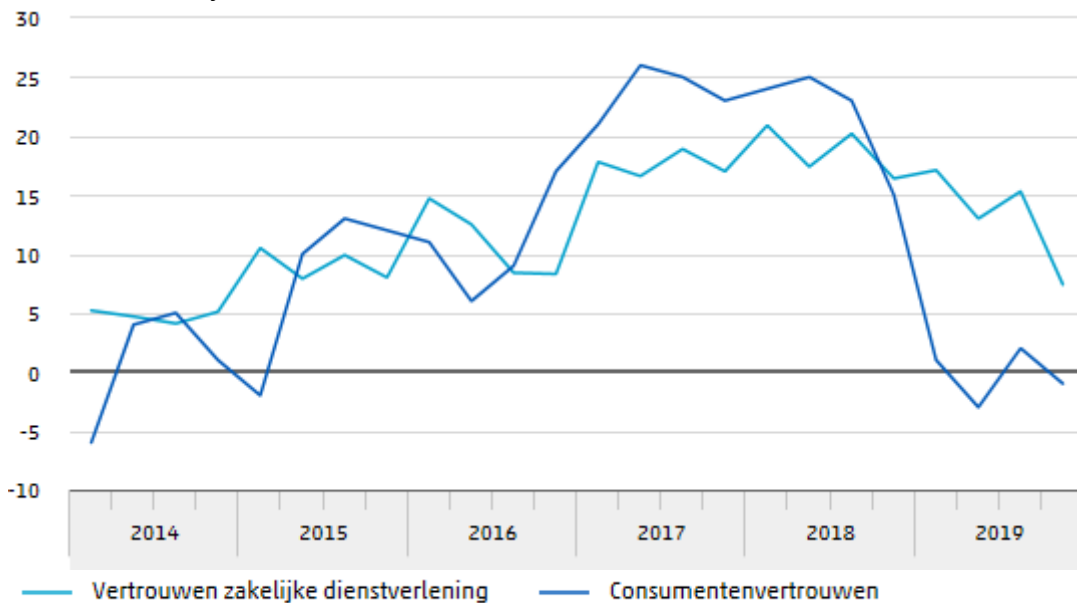
Euro

Vertrouwen van ondernemers en consumenten gedaald

Het vertrouwen onder de zakelijke dienstverleners, waaronder ondernemers in de groene sector, komt voor het vierde kwartaal 2019 op 7,4 uit. Dit is 8 punten lager dan het voorgaande kwartaal en de laagste stand in de afgelopen vijf jaar. Het vertrouwen van zakelijke dienstverleners is ruim zes jaar onafgebroken positief. Het ondernemersvertrouwen is gebaseerd op de (seizoengecorrigeerde saldi van de) gerealiseerde ontwikkeling van de omzet, het economisch klimaat in het vorige kwartaal en de verwachte ontwikkeling van de omzet in het lopende kwartaal.

De stemming onder consumenten heeft in het vierde kwartaal van 2019 een waarde van -1 en ligt daarmee 3 punten lager dan een kwartaal eerder. In het tweede kwartaal was het consumentenvertrouwen ook al negatief. Het oordeel over het economisch klimaat daalde terwijl de koopbereidheid licht verbeterde. Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36). Het dieptepunt van -41 werd bereikt in maart 2013.

Vertrouwen zakelijke dienstverleners en consumenten

StatLine: [Ondernemersvertrouwen](#) StatLine: [Consumentenvertrouwen](#)